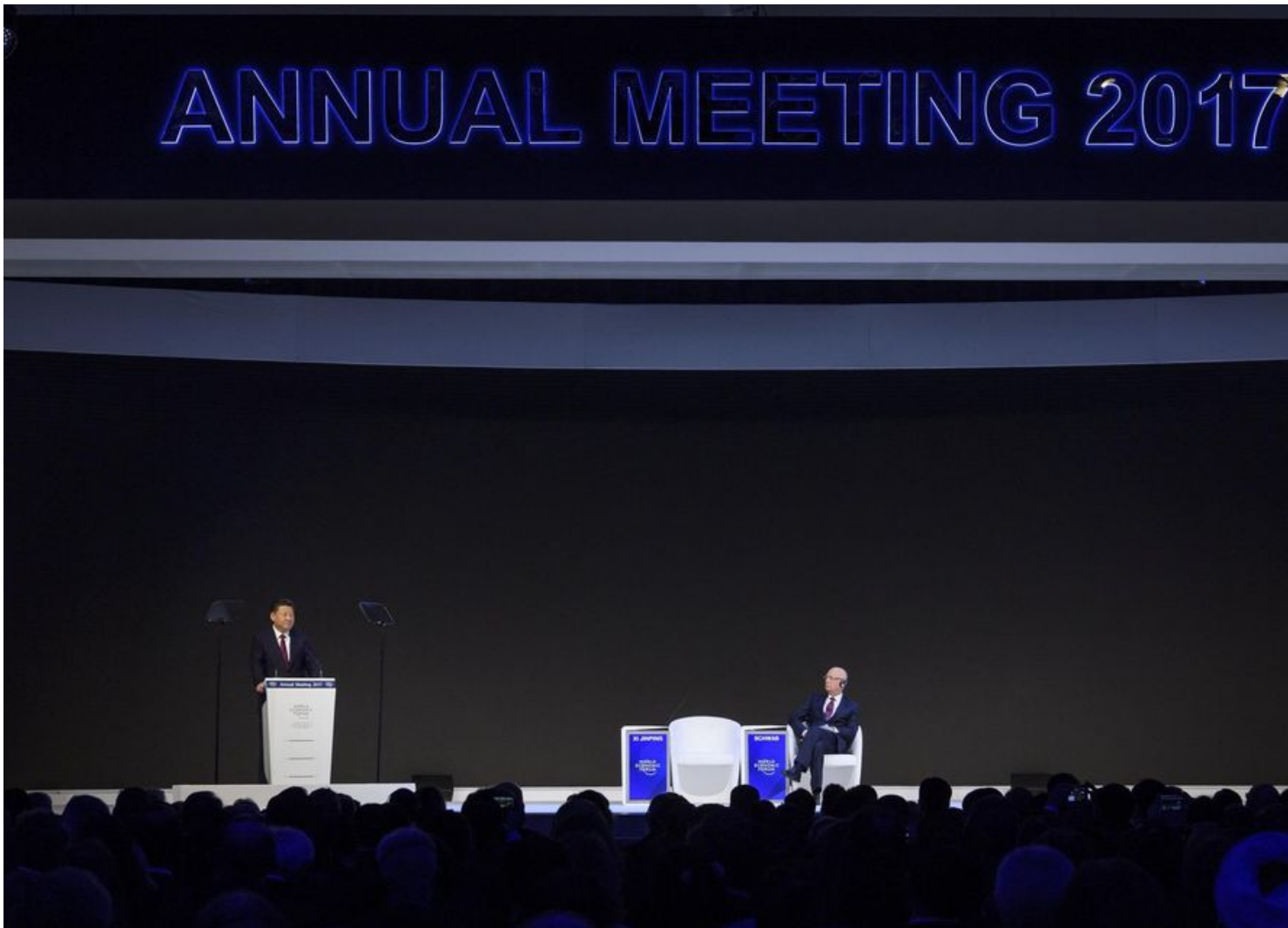

Trong vài tuần l, Donald Trump đã làm xáo tr n cán cân sức m nh gi a M và Trung Qu c, đ y B c Kinh đôi khi vào tình th bu c ph i c i m và ôn hòa, th m chí là tr thành ng i bào v cho t do th ng m i.

Trung Quốc rất chú ý tới chính sách đối ngoại của Chính quyền Donald Trump, trong đó có rất nhiều nội dung chưa rõ ràng, và cần gắng tranh thủ để không đanh vọt cho mình.

Phối hợp từ 20 ngày Donald Trump mới đưa ra một câu chuyện chính thức với Trung Quốc. Ngày 10/2, lần đầu tiên tân tổng thống Mỹ đã có cuộc trao đổi qua điện thoại với người đồng cấp Trung Quốc và chính thức thừa nhận nguyên tắc “Một Trung Quốc”, đi ngược rất nhiều với Bộ Kinh. Vào tháng 12, Donald Trump đã nhận cuộc gọi của Tổng thống Đài Loan Thái Anh Văn chúc mừng ông thăng cấp. Cuộc nói chuyện với Tổng Cấn Bình đã làm dấy lên những lo ngại, nhưng lại thêm một làn sóng mới lên tốp nhìn về chính sách của Chính quyền Trump. Tân tổng thống Mỹ đã nhiều lần công kích Trung Quốc qua Twitter, thái độ rất hung hăng trên các lĩnh vực kinh tế và quân sự, nhưng bỏ qua hoàn toàn vấn đề môi trường và nhân quyền. Trong vài tuần qua, Donald Trump đã làm xáo trộn cán cân sức mạnh giữa hai cường quốc hàng đầu thế giới, đẩy Bộ Kinh đôi khi vào tình thế buộc phải cúi mặt và ôn hòa. Đó là đây đây đi đâu lại bấn vấn đề nội bộ.

Quyền trợ toàn cầu

Đây là lần hiếm hoi các phương tiện thông tin đối chúng của Trung Quốc và phương Tây đồng ý với nhau: Điện văn của Tổng Cấn Bình tới Điện đản kinh tế thế giới Davos tháng 1/2017 chắc chắn sẽ còn lưu rất lâu trong ký ức. Trong vòng 30 phút, trong 1 bài diễn văn rất trôi chảy và trích dẫn cả nhà văn Charles Dickens, chủ tịch Trung Quốc đã ca ngợi những hào quang của chế độ nhà nước và tự nhiên là người lãnh đạo của hệ thống quyền trợ toàn cầu. Ông Jean-Vincent Brisset, chuyên gia người Pháp về chính sách quốc phòng và chính sách Trung Quốc, nhận xét: “Tổng Cấn Bình đã làm một cuộc cách mạng về chính sách của Trung Quốc, đưa nó đi theo phong cách truyền thống, đổi cách nhìn của phương Tây”. Bài diễn văn trong chuyến công du Thụy Sĩ này được coi là bước đi nhằm thúc đẩy toàn cầu hóa của chủ tịch Trung Quốc. Ông Barthélemy Courmont, Giám đốc nghiên cứu tại Viện quan hệ quốc tế và chính sách Pháp (IFRIS), nói: “Bộ Kinh muốn chiếm lĩnh thế thống phong và tìm cách thay thế sức mạnh đang suy yếu của Mỹ”. Đây là sự đồng thuận với truyền thống không can thiệp của chính sách đối ngoại Trung Quốc. Ông Courmont giải thích: “Từ hơn 10 năm nay, Bộ Kinh đã thực hiện chính sách ‘sức mạnh mềm’ bằng cách chêm chút hình ảnh của mình để được một số khu vực chấp nhận”.

Tại Davos, Tổng Cấn Bình đã đáp trả Donald Trump một cách gián tiếp, khi đó mới

tích Exxon Mobil, một tập đoàn từ lâu đã nói dối và tác động tới các hoạt động của họ đối với khí hậu, đã thua nhón trong cuộc đấu tranh bị nhím tới Thượng viện rằng bị nh đoi khí hậu là có thật và cần phải có các biện pháp đ nhanh chóng đoi phó.

Kinh t

Chuyên gia Jean-Vincent Brisset nhón xét: “Phát biểu của Tập Cận Bình tới Davos là đoi khó có thể tòng tòng đoi với hai ngói tỉn nhím của ông ta, H C m ào và Giang Trạch Dân”. Còn theo nhót báo Thụy Sĩ Le Temps, chỉ tích Trung Quốc đã t nhón là ngói b cho t do tòng m, “d cho n c M của Donald Trump m t bài h c”, đng th khng đnh tòng quan l c l ong gi a Washington và B c Kinh đã thay đoi. Ông Barthélemy Courmont phân tích: “M t đánh giá đng trong tình th ph thu c l n nhau với Trung Quốc, nhng tình th này càng ngày càng thay đoi”. M y n m g n đ y, th m h t tòng m gi a 2 n c ngày càng tr m tr ng, đ t m c 365,7 t USD nghiêng v phía M n m 2015. N m 2000, con s này chỉ có 50 t USD. Theo nhà nghiên c u ngói Pháp, Trung Quốc đã t ng c ong trao đoi kinh t và tòng m m t cách ngo n m c với châu Phi và châu Âu. Còn Mary-Françoise Renard, nhà kinh t t i h c Clermont-Auvergne, thì đi xa h n: “N u Trump quy t th c hi n ý tòng đánh thu hàng hóa Trung Quốc, B c Kinh có thể ph n ng b ng cách mua Airbus thay vì Boeing”.

G n ch t với kh u hi u tranh c “N c M trên h t”, Donald Trump h a s đ a vi c làm tr l i M và tái l p hàng rào thu quan v i các hàng hóa Trung Quốc. Có l ông không bị t r ng bi n pháp đó hoàn toàn h o huy n. B i vì B c Kinh s đ ng th ng d tòng m đ mua trái phi u chính ph M. n nay, Trung Quốc là n c gi trái phi u M nhi u th 2 th gi i, chỉ sau Nh t B n, v i h n 1.000 t USD. N u Trump th c hi n l i đ e đ a, B c Kinh, trong tr ong h p tr đ a, s ng ng mua trái phi u M, và đoi đó s càng ào sâu thêm kh i n c a M.

V a m i lên nh m ch c, Trump đã quy t đnh rút kh i Hi p đnh đoi tác xuyên Thái Bình D ng (TPP), v i lý do hi p đnh này đ c xây đng đ Trung Quốc lách lu t. Quy t đnh này không n nh p v i m c tiêu mà th a thu n này đ t ra là nh m ch ng l i s chi ph i c a Trung Quốc t i châu Á. M t s tr trêu l ch s, cu i tháng 1 v a qua, Th t tòng Úc Malcolm Turnbull đã tuyên b Trung Quốc có thể thay th M trong TPP. Hi n nay, B c Kinh quan tâm đ n m r ng th tr ong h n bao gi h t. Nh ng Trung Quốc c ng r t c nh giác, vì “s không n đnh c a Trump s không t o thu n l i cho quan h đoi tác gi a hai bên”, theo đánh giá c a

bà Gabrielle Desarnaud.

Biên ông

Barack Obama đã coi Thái Bình Dương là ưu tiên trong chính sách đối ngoại của Mỹ. Với việc rút khỏi TPP, Trump đã thực hiện một cú đảo ngược ngoạn mục. Ngược lại, tân Chính quyền Mỹ lại có ý định tiếp tục đóng vai trò sen đầm trong khu vực. Washington đã nhiều lần nhắc lại cảnh báo về việc Trung Quốc xây dựng các công trình bất hợp pháp trên Biển Đông.

Trước khi Trump giành chiến thắng, giám đốc chiến dịch vận động tranh cử của ông, Steve Bannon, từng phát biểu “không nghi ngờ” về việc Mỹ và Trung Quốc sẽ gây chiến với nhau trong khu vực. Điều đáng ngạc nhiên là Trung Quốc đột nhiên đã thay đổi thái độ, cùng với Mỹ hát bài ca “không đe dọa hòa bình và ổn định”. Họ cũng biết thế hiện sự điếm tnh tuyệt đối: “Bất cứ một chính trị gia có lý trí nào đều có thể thấy rằng không thể xảy ra xung đột giữa Mỹ và Trung Quốc, khiến cả hai đều mất mát quá nhiều”.

Tuy vậy, điều này không hẳn biến Bắc Kinh thành người chơi trung hòa bình. Trong chuyến thăm của Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe tới Washington, phát ngôn viên của Chính phủ Trung Quốc đã tái khẳng định chủ quyền của nước này trên quần đảo Senkaku: “Quần đảo này thuộc về Trung Quốc và không gì có thể lay chuyển quyết tâm của Trung Quốc bảo vệ chủ quyền quốc gia và lãnh thổ của mình”. Trong lĩnh vực này, chẳng ai biết được ý định của từng thế lực Mỹ như thế nào.

Theo [Libération](#) , Pháp

Hồng Lan (gt)